

Høring om endringer i personalreglement for Den norske kirke - tilsettingsråd for prester

Høringsuttalelse fra Presteforeningen

Innledning

Presteforeningen støtter at tilsettingsprosessen bør være så effektiv som mulig, samtidig som det skal være forsvarlig saksgang og sikre at riktige personer blir tilsatt.

Presteforeningen støtter disse sentrale høringsforslagene:

- Prester (kapellan, sokneprester, prostiprest, og spesialprester) ansettes i partssammensatt utvalg (tilsettingsråd).
- Tilsettingsrådet skal kunne fatte vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed
- Klageinstans i slike saker er Bispedømmerådet
- Prosten foreslår innstilling
- Prostene skal fortsatt ansettes av Bispedømmerådet.

Presteforeningen støtter ikke Kirkerådets forslag til sammensetting av tilsettingsrådet for prester.

For å kunne støtte Kirkerådets forslag til at tilsettingsrådet skal kunne fatte vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed vil Presteforeningen peke på noen betingelser som må være oppfylt. Dette gjelder også hvis Bispedømmerådet skal fungere som klageinstans i slike saker.

I det følgende drøftes noen av problemstillingene i Kirkerådets forslag til endringer i Personalreglementet, som bakgrunn for forslag til endringer i Kirkerådets forslag.

Drøftinger

Sammensetningen av tilsettingsrådet:

Presteforeningen mener at tilsettingsrådet skal ha følgende sammensetning:

- Stiftsdirektør, eller en representant for denne
- Prost
- Menighetsrådsrepresentant
- Arbeidstakerrepresentant

Presteforeningen mener dette gir et balansert tilsettingsråd, hvor både arbeidsgiver, arbeidstaker og den lokale menighet er representert. Vi foreslår at rådets leder har dobbeltstemme og dermed kan avgjøre saker ved stemmelikhet.

Om representasjon fra bispedømmerådet

Kirkerådet foreslår at i tillegg til de fire ovennevnte personene skal tilsettingsrådet også bestå av en representant for det valgte bispedømmerådet. Hvis både stiftsdirektøren og en folkevalgt fra bispedømmerådet skal sitte i tilsettingsrådet, blir det to representanter for bispedømmerådet i tilsettingsrådet. Vi mener dette vil gi en for stor tyngde til bispedømmerådet og at det dermed svekker intensjonen om å gi menighetsrådene større innflytelse ved tilsettinger av prester.

Vi mener også det kan bli uklart hvorvidt stiftsdirektøren vil ha en uavhengig rolle og mandat i tilsettingsrådet dersom det valgte bispedømmerådet også er representert med en person.

Bispedømmerådet er oppdragsgiver for stiftsdirektøren og det vil kunne stilles spørsmålsteget ved

stiftsdirektørens mandat i tilsettingsrådet. Dette vil kunne settes på spissen hvis det for eksempel over tid viser seg at stiftsdirektøren og bispedømmerådets valgte medlem stemmer ulikt.

Hvis det valgte bispedømmerådet skal ha en person inn i tilsettingsrådet må det også avklares om denne representerer rådet, eller om det er en personlig oppnevning som stemmer ut fra egen overbevisning.

Med to representanter fra bispedømmerådet svekkes også innflytelsen til arbeidstakerrepresentanten.

Om menighetsrådsrepresentant

Presteforeningen støtter Kirkerådets forslag om at menighetsrådet skal ha en representant i tilsettingsrådet. Dersom en tilsetting berører flere menighetsråd må disse, som i dag, utpeke en felles representant.

Representanten fra menighetsrådet vil ofte være ny i tilsettingssaker, i motsetning til de andre medlemmene i tilsettingsrådet. Det er derfor spesielt viktig at denne personen får en god opplæring i forkant av prosessen for eksempel av ressurspersoner på bispedømmekontoret.

Det er viktig at personen som velges ut til å delta i tilsettingsrådet er den mest egnede personen i rådet. Det er derfor viktig at bispedømmene dekker lønnstapet for de som ikke gis fri med lønn for å delta i arbeidet av sine arbeidsgivere. På den måten sikres at det ikke er arbeidssituasjon som blir avgjørende for hvem som deltar i tilsettingsrådet på vegne av menighetsrådet.

Det bør vurderes om det i Personalreglementet skal åpnes for at menighetsrådet selv kan utpeke noen andre enn en av menighetsrådets medlemmer til å representere dem i tilsettingsrådet. Dette kan f.eks være menighetsrådets daglige leder. Konsekvensene av en eventuell slik endring må i tilfelle utredes i den videre saksforberedelsen.

Presteforeningen støtter Kirkerådets forslag om at menighetsrådsrepresentanten ikke deltar når det skal ansettes spesialprester som ikke er knyttet til et sokn. Vi mener at menighetsrepresentanter ikke skal erstattes med en annen representant. Tilsettingsrådet vil i slike tilfeller bestå av

- Stiftsdirektør
- Prost
- Arbeidstakerrepresentant

Om arbeidstakerrepresentant

Opprettholdes Kirkerådets forslag om at det skal være to personer fra bispedømmerådet i tilsettingsrådet (stiftsdirektør og en person fra det valgte bispedømmerådet) mener vi det må vurderes at tilsettingsrådet skal ha to arbeidstakerrepresentanter.

Gitt dagens situasjon hvor den ene arbeidstakerorganisasjonen organiserer det store flertallet av organiserte prester (ca 80%), vil det være urimelig om disse to plassene skal fordeles likt mellom to arbeidstakerorganisasjoner. Får tilsettingsrådet to arbeidstakerrepresentanter foreslår Presteforeningen at arbeidstakerorganisasjonene kan fordele disse to plassene ved avtale seg imellom, og ved uenighet skal man følge en forholdstall-modell tilsvarende §10-1 c) i hovedavtalen i KA (administrasjonsutvalg).

For å ha et tilsettingsråd med medlemmer som er likeverdige parter er det en forutsetning at alle medlemmene får tid nok til å sette seg inn i sakene og delta på intervjuer. Prosess og møteplan for tilsettingen må lages i samarbeid med de som deltar i intervjuene og med tilsettingsrådet.

Intervju

Vi støtter at biskopen i samråd med stiftsdirektøren fortsatt avgjør hvem som skal innkalles til intervju.

I § 11 3. ledd, 4. setning står det: *Personer i innstillende myndighet kan dessuten kreve at andre kvalifiserte søkere innkalles til intervju.* Med forslagene til endringer i Personalreglementet vil personer med innstillende myndighet være prostene. I høringen fra Kirkerådet er det ikke foreslått endringer i § 11. Slik vi leser bestemmelsen i § 11 vil det dermed bare være prostene, i tillegg til biskopen, som kan avgjøre hvem som kan innkalles til intervju.

Presteforeningen mener at det vil være naturlig å endre § 11 slik at alle medlemmer av tilsettingsrådet kan kreve at andre kvalifiserte søkere innkalles til intervju. Dette vil i størst mulig grad videreføre den praksis og forsvarlighet i saksbehandlingen som ligger i dagens bestemmelse.

Oppsigelse, suspensjon og avskjed:

Presteforeningen støtter Kirkerådets forslag om at tilsettingsrådet kan fatte vedtak i slike saker. Det under forutsetning av at det sikres at alle medlemmer tilsettingsrådet har nødvendig kompetanse, og har tid til å forberede seg og være med på møter.

Presteforeningen støtter også Kirkerådets forslag om at det er det valgte Bispedømmerrådet som er klageinstans i slike saker. På samme måte som for tilsettingsrådet er det viktig at medlemmene i bispedømmerrådet har kompetanse og tid til å delta i disse sakene.

Skal tilsettingsrådet ha et medlem fra det valgte Bispedømmerrådet kan ikke denne representanten være med i bispedømmerrådets behandling av klagesaken.

Det er avgjørende at organer som fatter vedtak både i forbindelse med oppsigelse, suspensjon og avskjed, og klageorganene, har en høy grad av tillit. Det er derfor viktig at organenes medlemmer er kompetente og habile, og at prosessene er tydelige og transparente. Vi mener at uansett hvilke organer som får myndighet til å fatte beslutninger i slike saker må det knyttes til særskilte saksbehandlingsregler.

Presteforeningen mener det er viktig å beholde biskopens rett til å bestemme i saker om suspensjon, der det kreves en rask avgjørelse, jf § 23.

Kompetanse og opplæring generelt

Ansettelse, og eventuell oppsigelse, suspensjon og avskjedigelse, er viktige og komplekse saker. Det er nødvendig at alle medlemmene i tilsettingsrådet har god kunnskap om saksbehandlingsreglene, samt arbeidsgivers plikter og arbeidstakers rettigheter i slike saker.

Det er viktig at arbeidsgiver sikrer at representantene i rådet har den riktige kompetansen. Dette kan være spesielt viktig for medlemmer fra de valgte organene, menighetsrådet, og eventuelt den andre representanten for bispedømmerrådet, som ikke er vant til slike saker. Det er nødvendig at medlemmene i rådet har kunnskap og kompetanse til å være likeverdige medlemmer i tilsettingsrådet.

Arbeidstakerrepresentantene vil bli pekt ut blant fagforeningenes tillitsvalgte. Det hviler derfor et eget ansvar på fagforeningene å sørge for at disse har kompetanse til å tiltre et slikt verv. Vi mener likevel at også arbeidsgiver har ansvar for å bidra til at arbeidstakerrepresentanten har nødvendig kompetanse.

Evaluering av ordningen

Kirkerådets forslag om at prester skal ansattes i partssammensatte utvalg er det samme som Presteforeningen foreslo da Personalreglementet var ute til høring i 2018. Det er derfor naturlig at vi støtter denne endringen nå. Slik vi ser det er det også i tråd med Kirkemøtes vedtak i 2022 om et felles personalreglement på sikt. Vi vil likevel kommentere at vi er midt i en prosess rundt kirkelig organisering og det er fortsatt mye som er uklart, inkludert organiseringen av arbeidsgiveransvar for prestene og biskopens rolle. Dette gjør at det vil være behov for å justere denne ordningen frem mot endelig vedtak om kirkelig organisering. Det vil da være viktig at man bygger justeringer og eventuelt endringer i Personalreglementet på erfaringer fra hvordan den nye ordningen fungerer. Det vil være nyttig med et partssammensatt utvalg som evaluerer ordningen før det foreslås nye endringer.

Kommentarer til de enkelte paragrafene

Nedenfor kommenteres der vi har konkrete endringsforslag til utkastet. Der hvor vi støtter forslag til endring og ikke har kommentarer, har vi ikke tatt med det som foreslås endres i Personalreglement. Vi skriver bare inn tekst hvor vi har andre forslag enn det som står i høringsnotatet.

Paragraf 8 Tilsettingsrådets og innstillingsrådets sammensetting ved tilsetting av prester og proster:

Presteforeningens forslag:

Tilsettingsrådet for prester består av stiftsdirektøren, eller den denne gir fullmakt, ~~et av bispedømmerådets medlemmer,~~ vedkommende prost, en representant for det eller de berørte menighetsrådene, og en representant for arbeidstakerne.

Ved stemmelikhet har leder av rådet dobbeltstemme.

Hvis Kirkerådet opprettholder forslag om at det også skal være en representant fra det valgte bispedømmerådet foreslår Presteforeningen denne teksten:

Tilsettingsrådet for prester består av stiftsdirektøren, eller den denne gir fullmakt, et av bispedømmerådets medlemmer, vedkommende prost, en representant for det eller de berørte menighetsrådene og to representanter for arbeidstakerne.

Arbeidstakerorganisasjonene fordeler to plasser ved avtale seg imellom. Ved uenighet skal man følge hovedavtalen i KA §10-1 c) (administrasjonsutvalg).

Paragraf 11 Behandling av søknader

Presteforeningens forslag til 3. ledd, 4 setning:

*Personer i **tilsettende** myndighet kan dessuten kreve at andre kvalifiserte søkere innkalles.*

Oppsummering og konklusjon

Presteforeningen støtter Kirkerådets forslag om at prester skal ansettes i et partssammensatt utvalg. Vi mener at dette utvalget skal bestå av stiftsdirektøren (leder utvalget og har dobbeltstemme), prost, en menighetsrådsrepresentant og en arbeidstakerrepresentant.

Med de kommentarene vi har ytret i dette dokumentet, støtter vi forslaget om at tilsettingsrådet kan fatte vedtak om oppsigelse, suspensjon og oppsigelse og at Bispedømmerådene er klageinstans. Vi mener uansett at det er nødvendig med særskilte rutiner for slike saker.

Vi støtter også forslaget om at:

- prosten foreslår en innstilling til tilsettingsrådet
- prosten ansettes som i dag, i Bispedømmerådet

Oslo 14.04.2023

Vennlig hilsen

Martin Enstad

leder